

www.groen.be

pesto

Herfst 2011 | 13

België-Belgique
P.B.
Antwerpen X
BC 30897

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT | VERSCHIJNT IN JANUARI, APRIL, JULI EN OKTOBER | ERKENNINGNUMMER P806237 | AFGIFTEKANTOOR: ANTWERPEN X | VER.UITGEVER: WOUTER VAN BESIEN, SERGEANT DE BRUYNESTRAAT 78-82, 1070 BRUSSEL

© Sien Verstraeten

Dagboek van een ONDERHANDELAAR

Het zijn woelige politieke tijden in de Wetstraat: in één maand tijd werd zowaar een nieuwe financieringswet onderhandeld, B-H-V gesplitst, de Senaat hervormd én een Brussel-akkoord gesloten. De weg is nog lang (we schrijven eind september), maar er wordt alvast vooruitgang geboekt na jaren van stilstand. Voor Pesto hield ondervoorzitter en medeonderhandelaar Björn Rzoska (foto rechts) een dagboek bij. Over onwezenlijke nachtelijke onderhandelingen, sherpa's met rekenmachines en steeds weer dezelfde broodjes.

➔ Lees verder blz. 2

[EDITO]

WOUTER VAN BESIEN - Voorzitter Groen!

VERTROUWEN

We schrijven 2010. De federale regering valt, omdat ze de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde niet gesplitst krijgt. Het vertrouwen in de politiek en politici bereikt een dieptepunt. En dan gaat het van kwaad naar erger.

Meer dan een jaar stokt het politiek overleg. De zoektocht naar sterkere staatsinstellingen botst steeds weer op een njet van de ene of de andere. En fundamentele problemen zoals vergrijzing, klimaatopwarming, armoede, werkloosheid, energiebevoorrading blijven onbesproken.

Politici komen enkel in beeld om uit te leggen waarom iets niet lukt, en vooral om te zeggen wiens fout dat wel is. Ondertussen slaan de meeste mensen de politieke pagina's in de kranten over, op zoek naar iets dat wel interessant is.

Vandaag, eind september 2011, is mijn opluchting groot. Heel groot. Uiteindelijk sluiten we dan toch een akkoord over de splitsing van die verdomde kieskring. We slagen er ook in om de Brusselse instellingen efficiënter te maken en we zetten een nieuwe financieringswet op papier.

Opluchting ook omdat de akkoorden er gerust mogen zijn. Het zijn geen nodeloos

ingewikkelde constructies, maar vrij heldere en eerbare oplossingen voor problemen die dringend opgelost moesten worden – vergeet niet dat de kieskring B-H-V de stempel 'ongrondwettelijk' had gekregen.

Opluchting vooral omdat het pad vrijgemaakt is om terug over andere thema's te debatteren. Nu kunnen we eindelijk onze voorstellen op tafel leggen voor fiscale hervorming: de belasting op arbeid vermindert en verschuift naar een belasting op milieuvervuiling en vermogenswinst.

We kunnen ook duidelijkheid scheppen rond onze energiepolitiek om als land voluit te kiezen voor hernieuwbare energie. Daarnaast willen we de laagste uitkeringen optrekken tot de Europese armoedegrens.

En ten slotte moet er dringend nog een hartig woordje gesproken worden over een drastische hervorming van de financiële sector, zodat de mensen niet het risico lopen dat ze hun spaargeld kwijt geraken.

Het is pas als de politiek er opnieuw in slaagt om de toekomst van onze samenleving in handen te nemen, dat de politiek écht het vertrouwen terug kan winnen.

inhoud

De splitsing van B-H-V

Hebben de Vlamingen wel degelijk zoveel binnengehaald als ze beweren? En welke garanties hebben we dat de splitsing er wel degelijk komt? Gaat dit akkoord de verfransing van de rand tegen? Met deze Q&A geven we een antwoord op al uw vragen.

2

Nieuwe financieringswet

Met dit akkoord zetten we een nieuwe dynamiek in gang, zeggen voorzitter Wouter Van Besien en medeonderhandelaar Stefaan Van Hecke. 'Meer nog, het is dé motor die de langverwachte zesde staatshervorming eindelijk in gang gestoken heeft.

5

Taboes doorbreken om de Euro te redden

De lessen van de financiële markten zijn duidelijk: een muntunie kan niet zonder een economische unie. De maatregelen waarmee Europese regeringen proberen de schulden crisis te voorkomen, overtuigen niet.

8

Dagboek

van een
ONDERHANDELAAR

© Sien Verstraeten

Het heeft iets onwezenlijk. 's Nachts vergaderen. Dagen die in elkaar overvloeien. Uren wachten. Pendelen. Andere onderhandelaars spreken in de fel verlichte gangen. Steeds weer dezelfde broodjes. Of een lichte, warme maaltijd. Vaak Italiaans. De journalisten die kamperen voor de Wetstraat 10. Soms lijkt het uitzichtloos. Maar plots is er spanning. En dreigt het opnieuw te mislukken. Voor de zoveelste keer. Ontgoocheling. Frustratie bij alle onderhandelaars. Met een slecht gevoel de nacht in. Het is 3u49 's morgens als we Brussel uitrijden. Herkauwen in de auto op weg naar huis. Nog even aftoetsen bij een aantal vertrouwelingen. Te korte nacht.

© Sien Verstraeten

Maar zie. Vernieuwde moed. En plots is daar die opening. Een lichtpuntje. En slagen 8 partijen erin om naar een eerste akkoord te werken. Iedereen voelt aan dat met het eerste akkoord over de splitsing van de kieskring **Brussel-Halle-Vilvoorde** een belangrijke optie wordt gelicht. Het geeft een apart gevoel. Een twistdossier dat de Belgische politiek al zowat 50 jaar meesleept, mee helpen oplossen. En wat al te veel op de achtergrond blijft: de fundamentele hervorming van **de senaat**. Geen rechtstreekse verkozenen meer. Enkel nog een overlegplaats tussen de gemeenschappen, de gewesten en het federale niveau. Iets over middernacht kan er een glaasje rode frisse wijn af. Zuinig, want dit is nog maar de eerste stap. Akkoord, een zeer belangrijke. Maar we zijn er nog niet.

Verklaringen in de pers zorgen voor zenuwachtigheid aan tafel. Irritatie. Gelukkig hervindt iedereen de rust. Om verder te werken. Intussen is ook de werkgroep Brussel klaar. Hun voorstellen komen op tafel. Kunnen we nog wat verder gaan? Voor ons wel, maar een compromis houdt rekening met alle evenwichten. En dit bevat toch voldoende stappen om ook in Brussel naar een vereenvoudiging te gaan.

© iStockphoto

VRAAG EN ANTWOORD: DE SPLITSING VAN B-H-V

Midden september bereiken de acht onderhandelaars een akkoord over de langverwachte splitsing van B-H-V. Hebben de Vlamingen wel degelijk zoveel binnengehaald als ze beweren? En welke garanties hebben we dat de splitsing er wel degelijk komt? Gaat dit akkoord de verfransing van de rand tegen houden? Werpt dit akkoord een dam op tegen de verbrusseling? Met deze Q&A geven we een antwoord op al uw vragen.

Waarom is Groen! tevreden met dit akkoord?

Dit is een evenwichtig akkoord, een fair compromis dat na bijna 50 jaar discussie over de kieskring B-H-V voor communautaire rust ('pacificatie') moet zorgen. Het is een helder akkoord dat zorgt voor een propere splitsing van B-H-V zonder te raken aan taal- of gewestgrenzen of zonder de faciliteiten van de Franstaligen in de rand uit te breiden. Het is dan ook terecht dat er in de media sprake is van een 'historische doorbraak.'

Welke punten heeft Groen! aangebracht in dit akkoord?

De eis voor een splitsing van B-H-V werd op zich door Groen! mee gesteund. Daarnaast ijverden we vooral voor volgende punten:

Afschaffing rechtstreeks verkozen senatoren

De Senaat wordt omgevormd tot een niet-permanent orgaan met sterk ingekrompen bevoegdheden.

Interne staatshervorming in Brussel

Om de structuren te vereenvoudigen op vlak van onder meer veiligheid, mobiliteit en stedenbouw.

'Metropolitane gemeenschap'

Een nieuw structureel overlegorgaan tussen de drie gewesten en de gemeenten van Vlaams-Brabant over gewestelijke bevoegdheden die voor het Brusselse hinterland belangrijk zijn zoals o.a. mobiliteit, huisvesting, ruimtelijke ordening en werk. Beter overleg en meer samenwerking is hier zeer belangrijk.

'Constitutieve autonomie'

De mogelijkheid voor de gewesten om zelf regels te maken voor de verkiezing en samenstelling van hun parlementen maakt het de gewesten mogelijk ook intern werk te maken van politieke vernieuwing.

Is dit nu een zuivere splitsing?

Een volledig 'zuivere' splitsing is een illusie: als je B-H-V via dialoog wil splitsen, is een compromis onvermijdelijk. Toch spreekt de pers terecht van een vrij duidelijke en nette splitsing.

Moedigt het akkoord niet juist Franstaligen aan om lijsten in te dienen in Halle-Vilvoorde en zelfs ruimer: in heel Vlaams-Brabant?

De stimulans is in elk geval veel kleiner dan in de huidige situatie. De kans op een Kamerzetel voor de Franstaligen in Vlaams-Brabant wordt erg klein. De Franstaligen in de zes randgemeenten zullen wellicht grotendeels voor Brusselse lijsten stemmen, en dat halveert al bijna het aantal Franstalige stemmen in Halle-Vilvoorde.

Wel kunnen de Franstalige lijsten uit Vlaams-Brabant de stemmen behaald in het oude Halle-Vilvoorde mee in rekening brengen voor de verkiezing van gecoöpteerde Senatoren. Maar: de Franstaligen hebben slechts recht op vier gecoöpteerde senatoren. De stemmen in Halle-Vilvoorde vormen slechts een marginaal deel van het totale stemmenaantal. De Franstalige kopstukken zullen op de Brusselse lijsten gaan staan en grote campagnes in de rand zullen achterwege blijven.

Er heerst onrust dat de zes faciliteitengemeenten hiermee definitief verbrusseld worden? Klopt dit?

Neen, enkel het kiessysteem verandert. Voor de zes faciliteitengemeenten komt het neer op een status quo. Er is dus niets veranderd aan de inhoud van de faciliteiten. Zelfs de afschaffing van de omzendbrief Peeters over de aanvraag van de documenten in het Frans is niet in het uiteindelijke akkoord opgenomen.

Welke grote toegevingen hebben de Franstaligen moeten doen?

Er komt geen uitbreiding van Brussel. De faciliteiten worden niet uitgebreid. De Franse gemeenschap krijgt dus ook geen bevoegdheden in Vlaanderen, dus geen Franstalige bibliotheken in Vlaams-Brabant. Buiten de zes faciliteitengemeenten kan er niet meer op Brusselse lijsten gestemd worden. Er komt geen verplicht overleg noch verplichte cobeïssing over de Brusselse ring of over andere gewestbevoegdheden.

Is dit akkoord afgekocht met veel geld voor Brussel?

De beslissing hierover wordt genomen in het kader van de financieringswet. In de nota Di Rupo staat het voorstel voor een herfinanciering van 461 miljoen euro per jaar vanaf 2015. Dit is geen puur Franstalige eis: de Brusselse noden zijn reëel. Ook Nederlandstalige partijen in Brussel zijn hiervoor vragende partij. Ook de Brusselse Vlamingen en alle Vlamingen die in Brussel werken hebben immers baat bij beter onderwijs, betere mobiliteit, veiligheid, een kwalitatieve leefomgeving,... Uiteraard is het belangrijk dat deze middelen goed worden besteed, vandaar het belang van een interne staatshervorming. Onder impuls van Groen! maakt een Brusselse interne staatshervorming ook terecht deel uit van het compromis werd bereikt.

En wat met het gerechtelijk arrondissement B-H-V?

Ook dat wordt gesplitst. Er komt een parket in Brussel en een parket in Halle-Vilvoorde. De rechtbank in Brussel blijft maar wordt ontdebeld. Zowel Vlamingen als Franstaligen behouden hun volle rechten. De details hiervan moeten nog worden uitgewerkt.

DE SENAAT WORDT GRONDIG HERVORMD

Eerst de theorie. De Belgische Senaat is een van de twee wetgevende vergaderingen die samen het federaal parlement vormen. Zij kent haar oorsprong ten tijde van de Belgische Revolutie, anno 1830. Vandaag telt de Senaat 74 leden, waarvan 71 volksvertegenwoordigers en drie koningskinderen. In de toekomst verdwijnen daarvan de 40 rechtstreeks verkozen senatoren en de drie senatoren van rechtswege (of de koningskinderen).

Sinds 1993 was de macht van de Senaat ingeperkt. Die gekortwiekte Senaat was de vrucht van het Sint-Michielsakkoord. Het tweekamerstelsel had zijn beste tijd gehad. De navette tussen Kamer en Senaat – met krek dezelfde bevoegdheden leverden de twee kamers dubbel werk – veroorzaakte veel tijdverlies. Bovendien snakte België als nieuwbakken federatie van gewesten en gemeenschappen om een instelling waar iedereen elkaar kon 'ontmoeten'.

Officieel doet de Senaat sindsdien dienst als ontmoetingsplaats van de gewesten en gemeenschappen en als reflectiekamer, maar inhoudelijk wordt hij sterk overvleugeld

Eén van de punten die Groen! aangebracht heeft aan de onderhandelings tafel, is dat de Senaat grondig hervormd wordt. De Hoge Vergadering of reflectiekamer had toch zijn beste tijd gehad. Op een dronken verschijning van Michel Daerden na – herinner u zijn legendarische witboek en groenboek-speech – liet de minst relevante instelling pers en publiek koud. De Senaat wordt nu omgevormd tot een niet-permanent orgaan met sterk ingekrompen bevoegdheden.

door de Kamer en steeds minder journalisten vinden hun weg naar het rode pluche. De commentaren liegen er dan ook niet om: zo wordt de Senaat ook wel eens de minst relevante instelling genoemd, of zelfs een frustrerende

vergeetput. 'Je kunt er werkelijk niks uitrusten', is ook een veelgehoorde opmerking.

Stefaan Van Hecke, Kamerlid voor Groen!, is heel verheugd met deze beslissing: 'Bij de vol-

© Imagodesk/Leven Van Assche

gende federale verkiezingen komen er geen aparte verkiezingen meer voor de Senaat. De Senaat verliest ook een groot deel van haar bevoegdheden. Vandaag kan de Hoge Vergadering een aantal wetsvoorstellen evoceren. Daardoor wordt het parlementaire werk dat in de Kamer is gebeurd, nog eens overgedaan. Die mogelijkheid verdwijnt. De assemblee zal zich wel nog kunnen uitspreken over onder meer grondwetsherzieningen en bijzondere wetten, maar ook internationale overeenkomsten goedkeuren.' Om deze reden zal de hervormde Senaat niet meer permanent samenkomen, maar enkel als dergelijke beslissingen moeten worden genomen.

Verder woedt er voortaan ook geen strijd der titanen meer. Terwijl voor de Kamer met provinciale lijsten wordt gewerkt, kunnen de kandidaat-senatoren in heel Vlaanderen stemmen halen. Dat leverde enkele prestigeduels op: Leterme versus Verhofstadt in 2007 (Leterme haalde net geen 800.000 stemmen), Bart De Wever vorig jaar: ruim 785.000 stemmen. Aangezien er geen rechtstreeks verkozen senatoren overblijven, zullen deze duels verdwijnen.

Door het akkoord kunnen Vlaamse Brusselaars niet meer verkozen raken voor de Kamer. Dat is toch jammer?

Dit is inderdaad het belangrijkste nadeel van de gesplitste kieskring. Het was echter onvermijdelijk: als de stemmen uit Halle-Vilvoorde niet meer mogen gelinkt worden aan de Franstalige stemmen in Brussel, dan kan dat ook niet voor de Nederlandstalige stemmen. Via het systeem van gecoöpteerde senatoren kan er wel voor gezorgd worden dat de stem van de Nederlandstalige Brusselaars gehoord wordt in het federale parlement.

Er is haast niets gekend over de timing van het akkoord: wanneer wordt de splitsing ingevoerd?

De timing hiervoor werd heel goed afgesproken. Een eerste reeks wetsvoorstellen zal heel kort na de start van de nieuwe regering in het parlement worden besproken en gestemd. Daarbij worden verschillende dossiers aan elkaar gekoppeld zodat er een pakket ontstaat waarvoor zowel Nederlands- als Franstaligen vragende partij zijn.

Is dit akkoord voor 100% wat de Vlamingen willen? Is het voor 100% wat de Franstaligen willen? Of voor 100% wat de Brusselaars willen?

Neen, daarom heet het ook een compromis. Het is een oplossing voor een land dat nu al sinds 2007 in een politieke impasse verkeert. Dankzij het akkoord over de splitsing van B-H-V, kunnen we ons hieruit los worstelen, zodat we eindelijk de sociaal-economische en financiële uitdagingen kunnen aanpakken.

Hebt u nog bijkomende vragen of opmerkingen, kan u die steeds mailen naar info@groen.be. Onze studiedienst en onderhandelaars beantwoorden uw vragen zo snel mogelijk.

Het akkoord Brussel is er. Er wordt onmiddellijk sceptisch over gedaan in de pers. De N-VA blijft schieten op iets wat ze nog niet gezien hebben. *Faut le faire*. Overigens, in de nota De Wever stond nauwelijks een paragraaf over Brussel. Dit Brussel-akkoord is geen revolutie, maar een evolutie. Op vlak van mobiliteit gaat het om een fundamentele stap. Eindelijk een gewestelijk mobiliteitsplan. Voor de hele stad. Afdwingbaar. En meer coördinatie tussen de verschillende politiezones. Na het akkoord Brussel voelt iedereen aan dat er opnieuw een moeilijk dossier op tafel komt. De financieringswet. Een welkome rustpauze doet wonderen. Terug fris en alert aan tafel. Het wordt technisch.

Elke voorzitter heeft achter hem nu twee sherpa's zitten. Sherpa. Wat een raar woord. Sherpa's dragen de bagage van bergbeklimmers en leiden hen over de moeilijk bergpassen heen. De sherpa's financieringswet zijn bollebozen met rekenmachines. Al snel vormen ze een team dat elkaar blindelings vindt. En blijft zoeken naar een oplossing. Maar dat zal nog niet voor vandaag zijn. Het loopt stroef. Even de indruk dat we terug vast gaan lopen. Iedereen kruipt terug in de eigen stellingen. In zaal 8 – de vaste stek van Groen! en Ecolo in het voorzitterschap van de Kamer – zetten de groene sherpa's zich samen. Er wordt gebriefd en gedebriefd dat het een lieve lust is. In de gangen zitten de hele nacht bodes die ons voorzien van koffie, water, cola en af en toe een broodje. Die ben ik nu echt wel beu.

Gisteren zijn we om 11u 's morgens begonnen. Een hele dag. En dan de nacht in. Tussendoor slapen we een half uurtje op de grond van zaal 8. Of hangend tussen twee zetels. Om 3u30 's morgens komt er beweging in de onderhandelingen. Er wordt gewerkt naar een finaal akkoord. Als we er bijna zijn, maakt een sherpa van een andere partij een probleem. Over de financiering van Brussel. Om 6 uur 's morgens. De formateur schiet uit zijn krammen. Samen met de specialist van de Nationale Bank wordt gezocht naar een oplossing. Om 7u15 is er een derde akkoord in de staatshervorming. **De financieringswet.** Mét klimaatresponsabilisering. Om 7u35 de pers te woord staan. Na een nachtje door. En dan naar huis. Onderweg koffiekoeken gekocht. Het ontbijt met mijn gezin doet deugd.

De bevoegdheidsoverdrachten. En de splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Nog twee stevige dossiers. Als we ook deze oplossen, dan kunnen we echt wel spreken van een fundamentele staatshervorming. Die de zaken transparanter maakt. En meer in evenwicht. Met een zwaartepunt in de gemeenschappen en de gewesten. Maar opnieuw loopt het stroef. Iedereen voelt dat dit de laatste bouwstenen zijn in een historisch akkoord. En zet zich nog eens schrap voor deze laatste stap. Hoop dat we er tegen het weekend uit zijn.

We zijn er nog niet. De spanning stijgt. In de pers speelt de discussie over de positie van Groen! en Ecolo. Mogen we meedoen? We willen wel. Maar niet zo maar. Ook op het sociaal-economische willen we wegen: hernieuwbare energie, een regulering van bankensector, strijd tegen de fiscale fraude, het optrekken van uitkeringen tot op het niveau van de Europese armoedegrens. We zijn duidelijk in wat we verwachten van een volgende regering. Maar eerst die staatshervorming afronden. We zijn er nu bijna.

‘Vlaanderen verarmt niet.’

De commentaren van N-VA logen er niet om. Vakkundig sabelde Bart De Wever de nieuwe financieringswet neer nog vooraleer hij goed en wel de inhoud kende. Voorzitter Wouter Van Besien dient hem van repliek en zet de puntjes op de i. ‘Vlaanderen verarmt niet.’

De inkt van het akkoord was nog niet droog of Bart De Wever had zijn commentaar al klaar. ‘Volksverlakkerij.’ Een uitermate zware beschuldiging, want volgens De Wever bedriegen en beliegen de vier Vlaamse partijen de Vlaamse bevolking bewust wanneer ze de nieuwe financieringswet uitleggen. Zijn voornaamste kritiek is dat de acht partijen – dus ook de vier Vlaamse – bewust de economische groei en de groei van de belastinginkomsten te hoog inschatten om zo te kunnen aantonen dat Vlaanderen er op jaarbasis op vooruitgaat.

Voorzitter Van Besien is niet onder de indruk en zegt stocijns. ‘N-VA-voorzitter Bart De Wever heeft, zonder kennis van het akkoord over de nieuwe financieringswet, het akkoord met de grond gelijk gemaakt. Zijn persbericht was waarschijnlijk al op voorhand geschreven. De argumenten die hij gebruikt zijn fout en bovendien in tegenspraak met wat hij zelf het voorbije jaar over de financieringswet heeft gezegd. De responsabilisering, de fiscale autonomie en een eerlijke financiering, het zit allemaal in het nieuwe akkoord.’

FOUT 1

‘DIT IS GEEN ECHTE FISCALE AUTONOMIE MAAR EEN DOTATIE DIE VERVANGEN WORDT.’

De Wever sprak zich het voorbije jaar uit tegen ‘zakgeld-federalisme’. Hij wou dat zakgeld vervangen door ‘werken voor het eigen geld’, dus: eigen belastingen heffen. Dat is letterlijk wat er gebeurt in de nieuwe financieringswet. Het zakgeld (de dotatie) wordt vervangen door het verdienen van eigen middelen (fiscale bevoegdheid). Volgen wie volgen kan.

behoudt armslag voor de sociale zekerheid, geen enkel deelgebied verarmt, de gewesten krijgen meer fiscale autonomie en er komt een correcte financiering voor Brussel. Ze wordt bovendien transparanter en correcter. Het solidariteitsmechanisme wordt voorspelbaar en de startcompensaties uitdovend in de tijd. En de geldstromen komen duidelijk op papier te staan.’

Als voorzitter van de Vlaamse groenen drukt Van Besien ook zijn tevredenheid uit over de klimaatresponsabilisering die in het akkoord staat. Dankzij de ingebouwde klimaatresponsabilisering zullen regio's die meer klimaatinspanningen leveren, beloond worden. ‘Dit is een belangrijk punt voor de groenen. Een gewest dat gaat voor vermindering van CO₂-uitstoot zal nu dubbel beloond worden. Een

FOUT 2

‘DE TRANSFERS NEMEN TOE.’

De Wever beweert dat de 500 miljoen overgangsmaatregel voor het Waalse gewest een bijkomende transfer is. ‘In werkelijkheid is het net andersom,’ aldus Van Besien: ‘Die 500 miljoen euro is een bedrag dat Wallonië in de huidige financieringswet krijgt. Door de nieuwe financieringswet wordt dat geld geleidelijk aan afgebouwd tot nul euro op twintig jaar. Deze afbouwmaatregel bestempelen als een bijkomende transfer is boerenbedrog.’

Voorts wil De Wever ons wijsmaken dat Brussel 600 miljoen extra krijgt zonder daar iets voor te moeten doen, een blanco cheque dus. Beiden stellingen zijn fout. Het gaat om 461 miljoen en de helft ervan wordt duidelijk toegewezen (o.a. onderwijsinfrastructuur, veiligheid en mobiliteit). Zo blanco is die cheque dus niet. Bovendien worden er aan die 461 miljoen wel hervormingen in Brussel gekoppeld, die misschien niet spectaculair zijn, wel belangrijk. Van Besien: ‘Pro memorie: in de nota De Wever werd er aan de miljoenen die hij voorzag voor Brussel geen enkele voorwaarde gekleefd. De Wever gaf Brussel een blanco cheque van maar liefst 300 miljoen met daar bovenop nog eens 50 miljoen extra als er interne hervormingen kwamen.’

Ook volgens De Wever krijgt de Franse gemeenschap extra geld. ‘Die berekening mag hij mij dan wel eens tonen. Voorlopige projecties op langere termijn (tegen 2025) geven (in vergelijking met de huidige financieringswet) een licht verlies voor de Franstalige gemeenschap en een lichte winst voor Vlaanderen (wetende dat op zo'n voorspellingen op termijn altijd foutenmarges zitten en de verschillen voor Vlaanderen en Franstalige gemeenschap allebei een foutenmarge hebben).’

eerste keer omdat het duurzame jobs en energiebesparing oplevert, een tweede keer omdat het tot meer financiële middelen leidt.’

‘Nog een belangrijk punt voor ons, groenen, is dat de herverdeling overeind blijft,’ aldus Stefaan Van Hecke die als federaal parlementslid mee aan de tafel zit. ‘Mensen die minder verdienen, betalen relatief minder belastingen (het principe van de progressiviteit in de personenbelasting houdt in dat hoe meer je verdient, hoe meer belastingen je betaalt). De gewesten zullen de belastingdruk flexibel kunnen bijsturen en zo hun beleid een richting geven. Dankzij de nieuwe financieringswet wordt het gemakkelijker om de druk op de lagere en middeninkomens te verminderen. Tegelijk zullen de gewesten elkaar niet deloyaal

FOUT 3

‘EERST BESPAREN EN DAN OVERDRAGEN NAAR DE REGIO'S IS SLECHT VOOR VLAANDEREN.’

De Wever doet zich graag voor als de besparingskampioen, maar spreekt zich ook hier weer enorm tegen. In het verleden mochten er van De Wever geen nieuwe bevoegdheden overkomen met minder dan het volledige budget. Want dan zou de besparing in Vlaanderen en de andere regio's moeten gebeuren. Nu mag van De Wever de besparing niet op federaal niveau gebeuren. Je kan niet tegelijkertijd iedereen verbieden te besparen en tegelijkertijd roepen dat er bespaard moet worden.

FOUT 4

‘DE KLIMAATRESPONSABILISERING VAN DE GROENEN STRAFT DE STERKE INDUSTRIE IN VLAANDEREN.’

‘Dit is alweer complete nonsens,’ aldus Van Besien: ‘Het klimaatmechanisme richt zich enkel op gebouwen, en dus niet op de industrie. Dit omdat de industrie al in een Europees systeem vervat zit. Voor de reductiedoelstellingen die die gebouwen moeten halen, wordt er rekening gehouden met de inspanningen die al gedaan zijn. De enige kritiek die De Wever zou kunnen hebben op dit systeem is dat het milieu een belangrijke plaats gekregen heeft in de zesde staatshervorming. Iets waar De Wever inderdaad nooit mee bezig geweest is.’

kunnen beconcurreren.’

‘Met het B-H-V-akkoord hebben de onderhandelars gezorgd voor een nette splitsing. Met het Brussel-akkoord is een nieuwe dynamiek in gang gezet waarbij het Brusselse beleid wordt vereenvoudigd en versterkt ten opzichte van de versplintering over 19 gemeentes. Dit akkoord over de nieuwe financieringswet wordt de motor van deze zesde staatshervorming. Gewesten en gemeenschappen worden meer geresponsabiliseerd en krijgen nu de middelen en ruimte om hun beleid te richten op specifieke noden,’ besluiten Van Besien en Van Hecke.

BRUSSEL: VAN INSTITUTIONEEL KLUWEN NAAR ECHTE VEREENVOUDIGING

De werkgroep, samengesteld uit acht Brusselse politici, moest nagaan hoe het Brusselse bestuur vereenvoudigd kon worden. Dat is nu een institutioneel kluwen tussen het Gewest en de 19 gemeenten. Vooral de groenen en de Vlamingen drongen daarop aan. Opmerkelijk: twee jaar geleden besliste de Brusselse regering al eens om een ‘interne staatshervorming’ op poten te zetten. Maar dat bleek een kat in een zak.

Nu verschuift een reeks bevoegdheden wel degelijk naar het gewest. Daardoor verdwijnt de versnippering over de 19 gemeenten, en kan het gewest eindelijk een eenvormig beleid voeren inzake mobiliteit, bouwvergunningen en veiligheid. Verder wordt het aantal openbare vastgoedmaatschappijen (in Vlaanderen huisvestingsmaatschappijen genoemd) gehalveerd. En de gouverneur wordt afgeschaft. Eindelijk, want er is geen provincie meer sedert 1993.

In de eerste plaats komt er dus één mobiliteitsplan voor Brussel waar de gemeentes zich naar moeten schikken. Zo kan Brussel einde-

© Frederik Da Vries

© Eric de Mildt

Er komt een gewestelijk mobiliteitsplan, stedenbouwkundige procedures worden eenvoudiger, en alle politiezones worden ingeschakeld in een Brussels veiligheidsplan. Voor Brusselaars én pendelaars verandert er heel wat dankzij de hervormingen die Groen! mee onderhandeld heeft. ‘Het akkoord over de Brusselse hervormingen is een belangrijke stap naar echte vereenvoudiging’, zegt Bruno De Lille (foto), de trotse Staatssecretaris die mee aan de onderhandelingsstafel zat.

lijk een globaal mobiliteitsbeleid voeren. De gemeentes zullen niet langer tramlijnen of gewestelijke fietsroutes blokkeren. ‘Dat is niet meer dan logisch. Een tramlijn stopt immers niet aan de gemeentegrens’, aldus De Lille. ‘En parkeerzones zullen over de gemeentegrenzen heen lopen, terwijl er nu in dezelfde straat soms verschillende tarieven gelden’.

Inzake veiligheid komt er een gewestelijk veiligheidsplan, onder leiding van de minister-president. Hij coördineert de zonale veiligheidsplannen en past die in in het gewestelijke plan. Dat betekent dat het politiebeleid wordt gecoördineerd op het niveau van het gewest, zodat de zes Brusselse politiezones beter samenwerken. Een aantal andere bevoegd-

heden, zoals netheid in de straten, komt dan weer exclusief bij de gemeenten terecht.

Op vlak van stedenbouw worden de grote projecten dan weer door het gewest en niet langer door de gemeenten vergund. ‘Een belangrijke doorbraak voor een toekomstgerichte stedelijke ontwikkeling, want grote bouwprojecten hebben ook een bovengemeentelijke impact’, aldus nog De Lille. ‘Mobiliteit, stedenbouw en veiligheid. Op die drie vlakken voert het akkoord structurele wijzigingen in. Eén voor één punten die voor ons, groenen, belangrijk zijn’.

Groen! hoopt dat dit akkoord de richting aan geeft voor nog meer vereenvoudiging en rationalisatie in het Brusselse gewest. Voorzitter Wouter Van Besien zegt dat de acht onderhandelende partijen alvast een belangrijke eerste stap gezet hebben richting echte vereenvoudiging. ‘Maar het werk is nog niet af. Brussel is een dynamische hoofdstad met steeds nieuwe uitdagingen. Dankzij dit akkoord kan Brussel versterkt de uitdagingen aangaan.’

‘Nieuwe financieringswet is motor van zesde staatshervorming’

Na het B-H-V-akkoord en het Brussel-akkoord, bereikten de acht onderhandelars ook een akkoord over de nieuwe financieringswet. Met dit akkoord zetten we een nieuwe dynamiek in gang, zeggen voorzitter Wouter Van Besien en medeonderhandelaar Stefaan Van Hecke. ‘Meer nog, het is dé motor die de langverwachte zesde staatshervorming eindelijk in gang gestoken heeft. En ze komt tegemoet aan wat Vlamingen, Brusselaars en Walen willen. Een compromis, quoi.’

Eind september werd mogelijk wat (te) lang – bijna 500 dagen, alsjeblieft – onmogelijk werd geacht. De acht onderhandelars raakten het eens over een nieuwe financieringswet. In grote lijnen komt ze hierop neer. De gewesten krijgen voor ongeveer een derde van de totale personenbelasting de ruimte om een eigen beleid te ontwikkelen. Dankzij de klimaatresponsabilisering die structureel verankerd is, komt er een hefboom om de gewesten te motiveren meer klimaatinspanningen te leveren. Ook het herverdelende karakter van de personenbelasting is behouden.

Vermoeid maar opgelucht vatten Van Besien en Van Hecke ze samen als sociaal, ecologisch en responsabiliserend: ‘Deze nieuwe financieringswet komt tegemoet aan wat Vlamingen, Brusselaars en Walen willen. De federale overheid

BANKROET KOLENKERMIS

++ 22 oktober 2011 ++ 16u ++ Kouter Gent

Op 22 oktober organiseert Netwerk Vlaanderen op de Gentse Kouter een Kolenkermis. Kom mee worstelen tegen slappe excuses en kegel de financiering voor steenkoolcentrales weg. Zet mee druk op je eigen bank. Met muziek van Lady Angelina, wafels en Neveneffecten.

In juni 2010 lanceerde Netwerk Vlaanderen de Bankroetcampagne. Ze roept Belgische banken op hun bijdrage te leveren om de opwarming van de aarde tegen te houden. Banken investeren miljarden in steenkool en dat is een ramp voor het klimaat. De campagne kreeg ruime bijval. De eisen werden onderschreven door 4.000 ondertekenaars waaronder verschillende prominente politici.

'Het goede nieuws is dat bijna iedereen erkent dat de klimaatopwarming een ernstig probleem is. Maar de banken en politici zetten hun woorden niet om in daden. Banken vinden het klimaat belangrijk, maar zoveel mogelijk winst maken blijkt toch nóg belangrijker', luidt de commentaar van Netwerk Vlaanderen, de organisatie achter het initiatief. Bankroet neemt geen genoegen met ronkende verklaringen en vage intenties.

www.netwerkvlaanderen.be

ECOBOUWERS OPENDEUR

++ 5-6 en 11 t.e.m. 13 november 2011

Bond Beter Leefmilieu organiseert Ecobouwers Opendeur. In de weekends van 5 en 6 november en van 11, 12 en 13 november kan je meer dan 140 inspirerende energievriendelijke woningen in heel Vlaanderen bezoeken. Tijdens de rondleidingen kun je de talrijke voordelen van duurzaam bouwen en verbouwen beleven. Milieu- en energiebewuste bouwheren doen hun bouw- en woonervaringen uit de doeken en tonen je hoe hun bouwproject verliep. Hoe begin je er aan? Waar moet je op letten?

www.ecobouwers.be

twitter
www.twitter.com/groen

@BartDhondt: VUB bouwt honderden nieuwe studentenkamers. 100% voor, maar er is meer nodig om de huurprijzen onder druk te zetten!

@JongGroen: Dit jaar wordt het Twitteraccount van JG! bijgewerkt door @liescornellie, @JulieMabilde en @MaartenMotte: Wij staan open voor suggesties!

@kristofcalvo: Zit met veel vragen voor @PaulMagnette. Op schriftelijke vragen krijgen we toch gn antwoorden. Ook hoorzitting rond NIRAS gevraagd.

@bramvdk: Ik gaf zaterdag vorming lokale strategie voor 2012. Alle respect voor die mensen die lokaal in moeilijke omstandigheden aan de kar trekken.

@jeffhallebecq: Dorpsfeesten. Altijd n maatstaf voor de #politiek. Veel positieve reacties gekregen op houding @groen bij de communautaire onderhandelingen.

@RemyBonny: Wakker worden met een sociaal en groen akkoord over de financieringswet. De dag kan niet beter beginnen.

‘Meet ze Monstatruck’

Mogelijk supertrucks op komst in Vlaanderen

Binnenkort maakt u misschien kennis met de LZV, de Lange Zware Vrachtwagen. In het milieu staat hij bekend als supertruck, megatruck of, nog minder flatterend, monstertruck. Als het van Vlaams minister van mobiliteit Hilde Crevits (CD&V) afhangt, daveren er ook megatrucks in Vlaanderen. Crevits geeft ze de bedrieglijke naam eco-combi's mee, maar er is weinig of niks ecologisch aan, aldus Vlaams parlements lid Dirk Peeters (foto). 'Ze zijn gevaarlijk, verbruiken meer en doen de binnenvaart en het spoorvervoer concurrentie aan.'

De zogeheten supertrucks of megatrucks meten 25,25 meter en kunnen tot 60 ton lading vervoeren. Ter vergelijking: de gewone trucks die momenteel over onze snelwegen denderen, zijn maximaal 18,75 meter en kunnen tot 40 ton vervoeren. De megatrucks zijn dus 40 procent langer en kunnen bijna de helft meer aan goederen vervoeren. Een gewone auto meet gemiddeld 4 meter. Nog een veelzeggende vergelijking: de Amerikaans aanlopende mastodonten kunnen een lading vervoeren die zwaarder is dan die van een Boeing 737.

De logistieke sector is alvast vragende partij voor de supertrucks omdat ze kostenbesparend werken: er zijn minder vrachtwagens nodig en dus ook minder personeelskosten. Voorstanders argumenteren ook dat het inzetten van zulke megavrachtwagens niet alleen economische, maar ecologische voordelen heeft: ze verbruiken minder brandstof en stoten minder CO₂ uit. Maar parlements lid Peeters spreekt dat formeel tegen. 'Ze zijn alleen milieuvriendelijker als ze bijna hun volledige laadcapaciteit benutten, en dat is bij een vrachtwagen zelden het geval.'

Een studie van Transport & Mobility uit 2009 toont ook duidelijk aan dat de grote trucks stuk voor stuk individueel meer vervuilen zijn dan de gewone vrachtwagens. 'Dat is een uitgemaakte zaak', zegt Peeters. 'Ze maken meer toeren, ze hebben zwaardere motoren nodig en verbruiken meer diesel.' Een andere studie wees dan weer uit dat de megatrucks met hun acht assen – vanwege de dubbele laadcombinatie – ervoor zorgen dat de wegen bijna de helft sneller slijten. 'En veel bruggen zijn ook niet geschikt voor dit soort vervoer', voegt Peeters er aan toe.

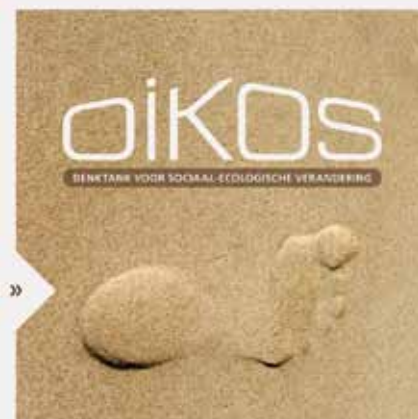
Minister Crevits stelt bij wijze van test 6 proeftrajecten voor. Wat opvalt is dat die projecten, komende vanuit Nederland – Nederland-Antwerpse haven, Nederland-Rekkem, Nederland-Veurne, Nederland-Mechelen – allemaal gebruik maken van de Antwerpse ring en/of de Liefkenshoeftunnel. 'Qua veiligheid wordt dat zeker een probleem', aldus Peeters. 'Er gebeuren nu al veel ongevallen met vrachtwagens. De impact van deze megatrucks zal nog veel groter zijn. Denk maar eens de gevolgen bij kop-staartaanrijdingen met 60-tonners.'

Verskillende studies wijzen er ten slotte op dat megatrucks transport bij spoor en binnenvaart weghalen. Zo zouden, volgens het Duitse Fraunhofer Instituut, megatrucks 10 tot 30 procent van het vervoer dat nu per spoor gebeurt, kunnen overnemen. 'Omdat vervoer over de weg beduidend vervuiler is dan vervoer per spoor, is dit een slechte zaak voor het milieu', waarschuwt Peeters. 'Dat valt ook op aan de zes proeftrajecten van Crevits: ze gaan naar bestemmingen die vaak ook per spoor bereikbaar zijn. Dat is dus de reinste concurrentie met spoor en binnenvaart.'

In Nederland rijden er al zo'n vierhonderd exemplaren van die mastodonten rond. Buiten Nederland rijden er in Zweden en Finland permanent LZV's. In Duitsland, Denemarken en Noorwegen rijden ze op proef. Nu lijkt het alsof ook Vlaanderen op de kar wil springen. Zo ontstaat er een corridor in Noordwest-Europa voor dergelijke trucks: van Zweden, Finland, Denemarken, Duitsland, Nederland over Vlaanderen tot aan de Noord-Franse grens. Nochtans verbiedt Europa grensoverschrijdend transport met deze megatrucks.

© Sien Verstraeten

Oikos, de groene denktank voor sociaal-ecologische verandering, brengt sinds 1996 een lijvig tijdschrift uit met doorgronde artikels van spitse denkers uit middenveld en academische middens. Daarnaast organiseert ze ook interessante lezingen en colloquia. Op die manier biedt ze een open forum voor grondige reflectie, uitwisseling en debat over politiek, ecologie en cultuur.

DEBAT

TIM JACKSON OP MILLENNIUMDEBAT

17 OKTOBER • 20U • VOORUIT GENT

Op maandag 17 oktober spreekt Tim Jackson (foto), auteur van *Prosperity Without Growth*, op het millenniumdebat in de Gentse Vooruit. Oikos nodigde de Britse professor op vraag van de Noord-Zuidbewegingen in Gent uit. Na zijn lezing volgt een panelgesprek met de voorzitter van het Vlaamse ABVV **Caroline Copers**, de klimaatexpert **Jean Pierre De Leener**, de bedrijfsleider **Koen Bouckaert** en **Isabel Vertriest** van Oxfam.

Tim Jackson beschrijft in zijn boek, vertaald als *Welvaart zonder Groei*, hoe onze samenleving verslaafd is aan onduurzame groei terwijl de kwaliteit van leven nauwelijks toeneemt. Hij biedt perspectieven om deze situatie te doorbreken: de transitie naar een ecologische macro-economie, een verzoening van een goed leven met een eindige planeet.

AVONDLEZING

DENNIS MEADOWS

22.11.2011 • 20U • BOZAR BRUSSEL

23.11.2011 • 20U • UGENT

In samenwerking met de Club van Rome haalt Oikos Dennis Meadows (foto) naar België. Meadows is co-auteur van het wereldberoemde rapport *Grenzen aan de Groei*, gericht aan de Club van Rome uit 1972. Een team van het befaamde *Massachusetts Institute of Technology* onderzocht toen voor het eerst op systematische wijze de trends en wisselwerkingen van bedreigende factoren voor de samenleving. Het rapport maakte duidelijk dat een grenzeloze groei van bevolking, grondstoffenverbruik, voedselproductie, industrialisatie en vervuiling op een eindige planeet onmogelijk is.

Veertig jaar later is dit rapport nog altijd een van de gezaghebbende publicaties op vlak van milieuproblematiek. De impact van het rapport op het mondiale milieubewustzijn kan nauwelijks overschat worden. Het werd vertaald in meer dan 30 talen en er werden miljoenen exemplaren van verkocht. Bovendien blijft de inhoud ervan brandend actueel.

Nu, bijna veertig jaar later dan het eerste rapport, maakt Meadows een stand van zaken op: hoe ver zijn de grenzen overschreden? Welke beleidsveranderingen zijn er nodig? En wat kunnen wij er als consumenten aan doen?

CONGRES

DE BEPERKTE AARDE
Grondstoffenschaarste en groene economie

9 DECEMBER 2011 • BRUSSEL

Wat de groenen al jaren benadrukken, bereikt nu ook de economische hoofdkwartieren: de aarde is eindig. Dat betekent dat terwijl de vraag voor heel wat grondstoffen blijft stijgen, de beschikbaarheid ervan juist zal afnemen! Een uitdaging die zeker voor Europa belangrijk is, omdat ze de grootste invoerder is van grondstoffen. De hoogste tijd dus om onze economie helemaal om te gooien, op basis van principes zoals de gesloten kringloop en ecodesign. Maar ook is er nood aan sociale innovatie, zodat de consument bijvoorbeeld eerder producten deelt dan zelf aankoopt (zoals bij autodelen nu al het geval is). En als steden geen afval meer afvoeren maar alle kostbare materialen er uit halen, worden zij de mijnen van de toekomst!

Het belooft een boeiende dag te worden, met als hoofdspreker **Reinhard Bütikofer** (foto). Hij is Europees Parlements lid voor de Duitse groenen en rapporteur in het parlement over grondstoffenschaarste. Daarnaast bijdragen uit het middenveld en het bedrijfsleven, hoe Europa maar ook Vlaanderen zich moet voorbereiden op deze nieuwe economie.

Digitale nieuwsbrief

Wil je graag op de hoogte blijven van de evenementen van Oikos? Abonneer je op onze maandelijkse digitale nieuwsbrief via info@oikos.be.

Vergroening
autobelasting is
niet groen

De 'vergroening' van de autobelasting die de Vlaamse regering begin volgend jaar doorvoert, stuit op heel wat kritiek. Zo blijkt de inschrijvingstaks voor de als milieuvriendelijk beschouwde Toyota Prius duurder te worden, terwijl kopers van een Range Rover minder moeten betalen. 'Het N-VA-syndroom: bevoordeel de rijken', aldus Vlaams parlements lid Hermes Sanctorum (foto).

© BStockphoto

De Vlaamse regering gebruikt de overheveling van de verkeersbelasting om te sleutelen aan de Belasting op de Inverseerstelling (BIV), de belasting die je betaalt bij de aanschaf van een nieuwe wagen. Vanaf 1 januari 2012 wordt die 'vergroend'. Hoe meer CO₂ je wagen uitstoot, hoe meer je betaalt. Ook de Euronorm voor luchtkwaliteit speelt een belangrijke rol in de berekening ervan.

Tot dusver de theorie. In de praktijk heeft de nieuwe regeling een aantal perverse effecten. 'Het meest eigenaardige effect is dat de taks op een hybride wagen als de Prius 41 procent duurder wordt, terwijl die op de Range Rover met 25 procent daalt. Een 4x4 moet minder betalen, een energiezuinige wagen meer', stelt Sanctorum.

Volgens Sanctorum is de nieuwe BIV-berekeningswijze niet alleen op ecologisch vlak een achteruitgang, maar is het ook een asociale maatregel. 'Op een grote, zware wagen als de Lexus RX moet je nog maar de helft betalen van de huidige belasting. De Ford Focus of de Opel Corsa, bescheiden modellen, worden dan weer duurder.'

'Dit is het N-VA-syndroom: de rijken bevoorvelen. Als dit het gevolg is van meer fiscale autonomie voor Vlaanderen weten we wat ons te wachten staat', aldus nog Sanctorum. Groen! staat echter niet alleen met haar forse kritiek. Ook automobilistenorganisaties VAB en Touring hebben ernstige vragen bij het systeem.

En ook de Bond Beter Leefmilieu (BBL) vreest nefaste effecten. 'Het is uiteraard uitstekend dat milieuprestaties de inschrijvingstaks bepalen. Maar we evolueren wel meer en meer richting verdieselijking van ons wagenpark. Dieselwagens verbruiken dan wel minder, maar ze stoten bijvoorbeeld meer fijn stof uit. Daar is gewoon geen rekening mee gehouden.'

'Deze belasting bevoordeelt helemaal niet de ecologische wagens, maar wel de dieselwagens. Ze is dus helemaal niet groen en ook niet sociaal', besluit het Vlaamse parlements lid. 'Trouwens, een echte groene autobelasting houdt niet alleen rekening met de CO₂-uitstoot, maar ook met fijn stof, lawaai en verkeersveiligheid.'

De nieuwe regeling heeft
perverse effecten: een 4x4
moet minder betalen, een
energiezuinige wagen meer.

EUROPARLEMENTSLID BART STAES

Taboes doorbreken

om de Euro te redden

Tekst: **Bart Staes** Foto's: **Europese Unie - Europees Parlement**

De lessen van de financiële markten zijn duidelijk: een muntunie kan niet zonder een economische unie. De maatregelen waarmee Europese regeringen proberen de schulden crisis te voorkomen, overtuigen niet. De monetaire unie is onhoudbaar zonder fiscale en economische coördinatie op Europees niveau. We hebben nood aan een echte Europese economische regering. De keuze die voor ons ligt is tussen Europese desintegratie, terug naar de frank, de drachme en de D-mark, of het behoud van de euro en meer Europese integratie om de muntunie op een echt Europees fundament te baseren.

Hoe kwam het zover?

De financieel-economische crisis van 2008 dwong heel wat Europese regeringen tot extra uitgaven, waardoor de gemiddelde staatsschuld van de landen in de EU steeg naar meer dan tachtig procent van het BBP.

Voor Griekenland kwam die klap zeer hard aan: het heeft een zeer hoge staatsschuld en het sjoemelde met de begrotingscijfers. Het kampt met massale belastingontwijking en heeft een slechte concurrentiepositie.

Het vertrouwen van de markten dat Griekenland zelfstandig zijn schuld zou kunnen terugbetalen verdween. Het land kon niet langer tegen een laag rentepercentage geld lenen. Financiële steun van de EU en het IMF voorkwamen dat Griekenland failliet ging. Vervolgens geloofden beleggers niet langer dat Ierland en Portugal hun staatsschuld zelfstandig zouden kunnen financieren. Ook deze landen moesten gesteund worden met leningen van de EU en het IMF.

Dit alles maakt pijnlijk zichtbaar dat de euro-landen weliswaar een gemeenschappelijke munt delen maar dat een gezamenlijk fiscaal en economisch beleid goeddeels ontbreekt. De onrust op de markt is te wijten aan een gebrek aan vertrouwen dat Europese politici gezamenlijk uit de crisis willen komen. De Europese leiders reageren traag, in verspreide slagorde en met heel veel gekakel. Het is alsof we de brandweer laten uitrukken met een tuinslang.

De euro is het verdedigen waard

De euro levert welvaart op. Voorzichtige berekeningen leren dat de euro en de interne markt iedere Belg een paar 1000 euro per jaar opbrengt. De euro versterkt de internationale concurrentiepositie, voorkomt wisselkoersschommelingen binnen Europa en bevordert de handel.

Een terugkeer naar de frank kan een direct welvaartsverlies van tien procent betekenen: we zouden dan met z'n allen jaarlijks 34 miljard euro minder verdienen. Het wegvallen van de euro zou het vertrouwen in de Europese economie een hardere klap toebrengen dan de crisis in 2008. Niemand kan met zekerheid voorspellen hoe hard de klap zou zijn, maar dat Europa en België miljardenschade zouden lijden, is harde realiteit.

Maar dan wel op een sociaal rechtvaardige manier!

Tot dusverre wordt de schulden crisis via overheidsbezuinigingen afgewenteld op de bevolking en op toekomstige generaties. Dat komt doordat in heel

Europa de publieke sector het eerst en het hardst wordt aangepakt. Het gevolg zijn bezuinigingen op sociale voorzieningen, onderwijs en infrastructuur.

In de landen die noodsteun kregen zijn de consequenties voor de bevolking extra hard. Griekenland moet in drie jaar tijd dertig miljard bezuinigen. Dat is deels terecht. De Grieken leefden op te grote voet met een te groot overheidsapparaat en met belastingontwijking op grote schaal. Maar het zou rechtvaardig zijn wanneer niet alleen de gewone burgers maar ook de financiële instellingen en de belastingsfraudeurs een groot deel van de consequenties zouden dragen.

Daarom pleiten de Europese groenen voor een financiële transactietaks die banken en andere grote financiële spelers laat meebetalen voor de geleden schade. De opbrengsten van deze heffing, die op 200 miljard euro per jaar worden geschat voor de eurozone, kunnen we ondermeer gebruiken om het Europese reddingsfonds te vullen.

De schuld van Griekenland is onhoudbaar hoog. Ook met noodleningen blijft de rentelast van het land te hoog om de schuld zelfstandig te kunnen wegwerken. Een herstructurering van de Griekse schuld moet op een zo geordende en eerlijk mogelijke manier gebeuren.

Houders van Griekse obligaties moet een keuze worden voorgelegd: zij kunnen hun obligaties inruilen voor een gedeelte van de oorspronkelijke waarde of de obligaties in looptijd verlengen tegen een lagere rente. Het Europese noodfonds kan de nieuwe obligaties garanderen en de waarde ervan kan gelinkt worden aan het economisch herstel van Griekenland.

Het vervangen van een deel van nationale leningen door Europese leningen kan een herstructurering eenvoudiger maken. Dergelijke Euro-obligaties worden gegarandeerd door alle eurolanden samen. Ze zijn goed verhandelbaar en betrouwbaar en daarom verkrijgbaar tegen een lage rente. Beleggers kunnen worden uitgenodigd om Griekse obligaties

tegen marktwaarde in te ruilen voor euro-obligaties. Zij lijden dan verlies, maar krijgen er zekerheid voor terug.

Als we opnieuw voor de keuze stonden om Griekenland tot de eurozone te laten toetreden, zou het beter zijn dat niet te doen. Maar de eurozone verlaten is een hele andere vraag. Wanneer een land de muntunie verlaat ontstaat direct een vertrouwensprobleem. Als de eurozone als geheel al niet in staat is om problemen met een klein land als Griekenland te overkomen, hoe kunnen markten dan nog vertrouwen in andere eurolanden? De euro verliest zijn status als sterke munt op de kapitaalmarkten. Het speculeren op het failliet van andere landen met een hoge staatsschuld wordt nog aantrekkelijker. En de chaos kan een crisis veroorzaken die vele malen erger is dan de crisis veroorzaakt door het omvallen van Lehman Brothers.

Juist daarom pleiten wij als Europese groenen voor echt economisch federalisme met een Europese economische regering die naam waardig. Een Europese regering die eindelijk ook werk maakt van investeringen in een echte Europese *Green New Deal*. Daarom ook willen we een serieuze hervorming van de financiële sector.

Bronnen: Dossier Eurocrisis GroenLinks, teksten Europese Groenen op www.greens-efa.eu ■

COLOFON

Pesto is een driemaandelijke uitgave voor de sympathisanten van Groen!. Verschijnt 4x per jaar in januari, april, juli en oktober. Gedrukt op 100% gerecycleerd papier en zonder water **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** Ben Bleys, Els Sallets, Dirk Holemans, Björn Rzoska – Fotograaf: Sien Verstraeten **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** Wouter Van Besien, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel **CONTACT** Ben Bleys | 02 219 19 19 | pesto@groen.be **DRUK** Eco Print Center